

Analiza vplivov turizma – občina Postojna

Destinacija:	Občina Postojna
Datum:	december 2024
Avtorji:	Špela Peric
Verzija:	III.

Tema	1.5: Popis turističnih zmogljivosti in virov (opišite glavne vire in vrednote)	1.6: Analiza vplivov turizma (glavni vplivi turizma – trenutni in pričakovani v naslednjih 2-4 letih)	Politike, zaščita in upravljanje, s katerimi zagotavljate trajnost naslednjih 2-4 leta
A. Narava in krajina			
A1. Zaščitena območja (2.1 Ohranjanje narave 2.2 Vplivi turizma na naravo)	<i>Navedite zaščitena območja in za vsakega od njih ključne vrednote oz. razloge za zaščito.</i>	<i>Navedite pozitivne in negativne vpliva turizma na identificirana zaščitena območja.</i>	<i>Opišite, kako so ključne vrednote zavarovane: + z zakoni ali pravilniki (mednarodni, nacionalni, lokalni) + z managementom ali reguliranjem dostopa Ocenite, ali so ključne vrednote za obdobje naslednjih 2-4 let ustrezno zavarovane.</i>
	<p>V občini Postojna imamo 23.687,204 ha vseh naravovarstveno pomembnih območij skupaj (Natura 2000, EPO, NV in ZO), kar predstavlja . 87,78 % površine občine.</p> <p>1.195,81 ha pa je zavarovanih površin, kar predstavlja 4,43% ozemlja občine Postojna.</p> <p>Območje Nature 2000 v občini Postojna - V Občini Postojna, ki ima skupno površino 26.987 ha, vsebuje 18.758 ha površine območja Nature 2000 (maj, 2013). To predstavlja 69,51 % deleža površine občine, ki je pokrita z Naturo 2000. Za slovenske razmere (37 % RS je pokrite z Naturo 2000) je Občina Postojna nadpovprečno pokrita z območji Nature 2000.</p> <p>Zavarovana območja - Planinska jama, Planinsko polje, Markova jama v Nartu, Škratovka, izviri v Malnih, Unška koliševka.</p>	<p>Pozitivni vplivi turizma:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pridobljena finančna sredstva za ureditev zaščitene območij • vedno večja osveščenost o pomembnosti zaščite vodnih virov • razvoj raznovrstnih dejavnosti, na manj dostopnih področjih • kraški svet je postal ena glavnih turističnih atrakcij • ureditev sprehajalnih poti in drobne infrastrukture • vedno večja ozaveščenost o skrbi za naravo in sobivanju z naravo • razvoj raznovrstnih dejavnosti na manj dostopnih območjih • obnova obstoječih objektov na podeželju, namenjenih turizmu in drugim gospodarskim dejavnostim <p>Negativni vplivi turizma:</p> <ul style="list-style-type: none"> • večja onesnaženost vodotokov • velika onesnaženost kraškega podzemlja 	<p>Območja NATURA 2000 so določena na podlagi direktive o pticah (Direktiva Sveta 79/409/EGS z dne 2. aprila 1979 o ohranjanju prosto živečih ptic) - SPA območja, in direktive o habitatih (Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst) - SCI območja. Predloge območij, ki jih je Slovenija opredelila na podlagi direktive o habitatih, je Evropska komisija potrdila leta 2008. (ARSO, 2014)</p> <p>Zavarovana območja</p> <p>Občina Postojna je z občinskim odlokom (Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti na območju občine Postojna) leta 1984 (Primorske novice - uradne objave, št.29/84) zavarovala območje Planinskega polja v svoji občini (668 ha - Planinska jama, Planinsko polje, Markova jama v</p>

Tema	1.5: Popis turističnih zmogljivosti in virov (opišite glavne vire in vrednote)	1.6: Analiza vplivov turizma (glavni vplivi turizma – trenutni in pričakovani v naslednjih 2-4 letih)	Politike, zaščita in upravljanje, s katerimi zagotavljate trajnost naslednjih 2-4 leta
	Vir: iObčina in ZRSVN	<ul style="list-style-type: none"> • poplavna nevarnost ob močnem deževju • slabša dostopnost, slaba telekomunikacijska in druga infrastruktura na manj dostopnih območjih • onesnaževanje okolja • vznemirjanje gozdnih živali • degradacija krajine zaradi večjega turističnega obiska na območjih • urbanizacija podeželskih območij 	Nartu, Škratovka, izviri v Malnih, Unška koliševka), medtem ko logaški del še vedno ni zavarovan.
A2. Prostoživeče živali in rastline (2.4 Invazivne tujerodne vrste; 2.7 Stik s prostoživečimi živalmi)	<i>Navedite in na kratko opišite glavne rastlinske in živalske vrste v destinaciji, zlasti tiste na IUCN-jevem rdečem seznamu ogroženih vrst.</i>	<i>Navedite pozitivne in negativne vpliva turizma na prostoživeče živali in rastline.</i>	<i>Opišite, kako so ključne vrednote zavarovane:</i> <i>+ z zakoni ali pravilniki (npr. CITES, evropska zakonodaja, Ramsarska konvencija)</i> <i>+ z managementom ali reguliranjem dostopa</i> <i>Ocenite, ali so ključne vrednote za obdobje naslednjih 2-4 let ustrezno zavarovane.</i>
	<p>Občina Postojna in celotna Notranjska se lahko pohvalita z res pestro biotsko raznovrstnostjo.</p> <p>Oktober 2021 je priznani kustos biolog Slavko Polak izdal katalog »Biotska raznovrstnost Notranjske«, kjer so v besedi in fotografiji opisani sesalci, ptice, plazilci, dvoživke, ribe, metulji, hrošči, stenice, kobilice, kačji pastirji, ostale žuželke, stonoge, pajkovci, raki, školjke in polži, glive, ostale rastline, rastline dvokaličnice in enokaličnice in kukavičnice.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na Planinskem polju je najbolj severozahodno rastišče travniške modre čebulice (<i>Scilla litardierei</i>), ki je endemit dinarskih kraških polj. • Tu gnezdijo ogrožene ptice, kot na primer kosec (<i>Crex crex</i>), pisana penica (<i>Sylvia nisoria</i>), rjavi srakoper (<i>Lanius collurio</i>) in vodomec (<i>Alcedo atthis</i>). • Na Planinskem polju živi svetovno ogrožena vrsta metulja strašnič in mravljiščar (<i>Maculinea teleius</i>) ter dve vrsti, ki sta ogroženi v evropskem merilu, to sta 	<p>Pozitivni vplivi turizma:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pridobljena finančna sredstva za ureditev zaščitene območij • velika površina varovanih območij, • ohranjena narava in ogroženih živalskih vrst zaradi vse večje osveščenosti • visoka zavest lokalnega prebivalstva o ohranjanju naravnega okolja • aktivna društva, ki skrbijo za ohranjanje in promoviranje naravnih danosti povezovanje lokalne skupnosti ter ohranjanje naravne in kulturne dediščine <p>Negativni vplivi turizma:</p> <ul style="list-style-type: none"> • krčenje oziroma uničenje habitatov avtohtonih živalskih vrst, spremembe v zastopanosti rastlinskih in živalskih vrst (hrup, lov, ribolov, nabiranje rastlin, odmetavanje smeti, teptanje tal...) • vnos tujerodnih, invazivnih vrst • onesnaževanje okolja 	<p>Občina Postojna je z občinskim odlokom (Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti na območju občine Postojna) leta 1984 (Primorske novice - uradne objave, št.29/84) zavarovala območje Planinskega polja v svoji občini (668 ha - Planinska jama, Planinsko polje, Markova jama v Nartu, Škratovka, izviri v Malnih, Unška koliševka), medtem ko logaški del še vedno ni zavarovan.</p> <p>Za ostala zavarovana področja, kot na primer Natura 2000 veljajo zakoni RS in zakoni in directive na ravni Evropske unije.</p> <p>Mednarodna konvencija o biotski raznovrstnosti ter zaveza njenega varstva in ohranjanja - Slovenija je podpisnica konvencije o biotski raznovrstnosti.</p>

Tema	1.5: Popis turističnih zmogljivosti in virov (opišite glavne vire in vrednote)	1.6: Analiza vplivov turizma (glavni vplivi turizma – trenutni in pričakovani v naslednjih 2-4 letih)	Politike, zaščita in upravljanje, s katerimi zagotavljate trajnost naslednjih 2-4 leta
	<p>petelinček (<i>Zerynthia polyxend</i>) in travniški postavnež (<i>Euphydryas aurinia</i>).</p> <p>Človeška ribica ali beli močeril (<i>Proteus anguinus</i>) je edini predstavnik družine močerilarjev (<i>Proteidae</i>) v Sloveniji, obenem pa tudi edini evropski vretenčar, ki stalno živi v jamah.</p> <p>Izpostavili bi tri posebno zanimive in pomembne ogrožene vrste:</p> <ul style="list-style-type: none"> • drobnovratnik (<i>Leptodirus hochenwarti</i>). • kosec (<i>Crex crex</i>). • širokouhi/mulasti netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>) <p>Skoraj celotno območje občine Postojna pokriva ekološko pomembno območje Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri. To ekološko pomembno območje predstavlja obsežen kompleks habitata velikih zveri: rjavega medveda (<i>Ursus arctos</i>), volka (<i>Canis lupus</i>) in navadnega risa (<i>Lynx lynx</i>).</p> <p>Kvalifikacijske vrste več Natura območij so tudi netopirji (širokouhi/mulasti netopir, vejicati netopir, dolgokrili netopir, dolgonogi, mali podkovnjak, južni podkovnjak, veliki podkovnjak, veliki navadni netopir).</p> <p>Med zanimivejšimi območji iz zoološkega vidika je prav zagotovo postojnsko-planinski jamski sistem. Tu je bilo samo v vodah najdenih več kot 190 živalskih vrst, od tega več kot 30 troglobiontskih.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vznemirjanje gozdnih živali • degradacija krajine zaradi večjega turističnega obiska na območjih • urbanizacija podeželskih območij 	

Tema	1.5: Popis turističnih zmogljivosti in virov (opišite glavne vire in vrednote)	1.6: Analiza vplivov turizma (glavni vplivi turizma – trenutni in pričakovani v naslednjih 2-4 letih)	Politike, zaščita in upravljanje, s katerimi zagotavljate trajnost naslednjih 2-4 leta
A3 Živali v ujetništvu (2.8 Dobrobit živali v ujetništvu)	<i>Ali imate v destinaciji živali v ujetništvu, ki so vključene v turistične produkte?</i>	<i>Navedite pozitivne in negativne vpliva turizma na živali v ujetništvu.</i>	
	V destinaciji nimamo živali v ujetništvu. Jahanje konj – na destinaciji imamo kar nekaj kvalitetnih ponudnikov, ki ponujajo jahanje konj tudi v turistične namene. Te živali niso nikakor ogrožene ali zanemarjene. Še več, na destinaciji imamo strokovno sodelavko, ki na kmetiji Tomaževi izvaja terapevtske aktivnosti s pomočjo konjev, tudi osebam s posebnimi potrebami.	/	/
A4. Krajina in slikovitost (2.5 Krajina in slikovitost)	<i>Navedite značilnosti pokrajine v destinaciji (naravne ali kulturne) in njene ključne vrednote.</i>	<i>Navedite pozitivne in negativne vpliva turizma na krajino in njeno slikovitost.</i>	<i>Opišite, kako so ključne vrednote zavarovane: + z zakoni ali pravilniki (mednarodni, nacionalni, lokalni) + z managementom ali reguliranjem dostopa Ocenite, ali so ključne vrednote za obdobje naslednjih 2-4 let ustrezno zavarovane.</i>
	Občina Postojna leži v jugovzhodni Sloveniji pretežno na dinarskem območju oz. na prehodu med dinarskim in submediteranskim (ob sredozemskim) območjem, v Notranjsko – Kraški regiji. Meji na občine Logatec, Cerknica, Pivka, Divača, Vipava in Ajdovščina. Občina se razprostira od visoke dinarske planote Trnovski gozd, Nanos in Hrušica preko Postojnskih vrat do visokih dinarskih planot Javorniki in Snežnik, ki ju na primorski strani obdaja Pivško podolje, na celinski strani pa Notranjsko podolje. Tako imenovana Postojnska vrata (612m) so naravna zareza med razčlenjenima in gozdnatima kraškima planotama Javorniki na vzhodu in Hrušico na zahodu in predstavlja najnižji, zgodovinsko pomemben prehod oziroma prometno povezavo iz osrčja srednje Evrope, proti severnemu delu Jadranskega morja in v Padsko nižino. Najnižjo točko v	Pozitivni vplivi turizma: <ul style="list-style-type: none"> • ureditev sprehajalnih poti in drobne infrastrukture • vedno večja ozaveščenost o skrbi za naravo in sobivanju z naravo • razvoj raznovrstnih dejavnosti na manj dostopnih območjih • obnova obstoječih objektov na podeželju, namenjenih turizmu in drugim gospodarskim dejavnostim Negativni vplivi turizma: <ul style="list-style-type: none"> • onesnaževanje okolja • vznemirjanje gozdnih živali • degradacija krajine zaradi večjega turističnega obiska na območjih • urbanizacija podeželskih območij 	Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti na območju Občine Postojna. Zakon o varstvu kulturne dediščine (ZVDK 1) in Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06-UPB, Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04-UPB, Zakon o gozdovih ZG-G (Uradni list RS, št. 77/16 z dne 2. 12. 2016)

Tema	1.5: Popis turističnih zmogljivosti in virov (opišite glavne vire in vrednote)	1.6: Analiza vplivov turizma (glavni vplivi turizma – trenutni in pričakovani v naslednjih 2-4 letih)	Politike, zaščita in upravljanje, s katerimi zagotavljate trajnost naslednjih 2-4 leta
	<p>občini predstavlja Planinsko polje (446 m), najvišjo pa Suhi vrh na Nanoški planoti (1.313 m).</p> <p>Postojnska regija je pravo malo bogastvo hribov, gora, gričev in raznih pohodnih ter učnih poti. Pohodniki se vedno znova radi vračajo po nove izkušnje in čudovite razglede, ki se jim kot nagrada ponujajo ob osvojenih vrhovih.</p> <p>Občina Postojna ima zelo bogato kulturno dediščino. Večino naselij v občini je zavarovanih kot naselbinska dediščina, imamo kar nekaj gradov, veliko je zavarovanih stavb profane in sakralne dediščine ter memoriale in arheološke dediščine. Občina Postojna je že v letu 1984 sprejela tudi Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti na območju Občine Postojna, s katerim je zavarovala najpomembnejše kulturne, arheološke, arhitekturne in umetnostne, etnološke, zgodovinske in tehnične spomenike. Poleg tega je tudi Zavod za varstvo kulturne dediščine na območju Občine Postojna prepoznal preko 370 pomembnejših objektov kulturne dediščine, ki jih vodi v centralnem registru kulturne dediščine in so na ta način tudi zavarovani in zaščiteni. Posebej velja omeniti Predjamski grad, ki predstavlja državni spomenik in je v lasti države, ki je bil podeljen v upravljanje podjetju Park Postojnska jama d.d.</p>		
B. Okolje			
B1. Hrup (3.1 Hrup)	<i>Navedite glavne vire hrupa</i>	<i>Navedite izzive na področju hrupa, povezane s turizmom</i>	<i>Pojasnite, kako naslavljate glavne izzive in tveganja. Ocenite, ali je zaščita pred hrupom zadostna.</i>
	Hrup na območju občine Postojna je predvsem posledica cestnega in v manjši meri železniškega prometa. Vojaško vadbišče Poček.	Na območju občine je industrija in obrtna dejavnost prisotna v Industrijski coni LIV in aktivnem delu poslovno-proizvodne cone Prestranek. V občini najdemo tudi naslednje poslovne cone:	Uredba o načinu uporabe zvočnih naprav, ki na shodih in prireditvah povzročajo hrup (Ur. l. RS, št. 118/05).

Tema	1.5: Popis turističnih zmogljivosti in virov (opišite glavne vire in vrednote)	1.6: Analiza vplivov turizma (glavni vplivi turizma – trenutni in pričakovani v naslednjih 2-4 letih)	Politike, zaščita in upravljanje, s katerimi zagotavljate trajnost naslednjih 2-4 leta
	<p>Dva glavna prireditvena prostora v mestu Postojna.</p>	<p>poslovna cona Kazarje, poslovno – obrtna cona Veliki Otok in poslovna cona ob bivšem Transavtu. V prihodnosti se načrtuje razvoj poslovno – proizvodne cone v Prestranku. Na teh območjih, kjer živi in je hrupu izpostavljenih več prebivalcev, na raven hrupa vplivajo, poleg proizvodno – obrtnih dejavnosti, tudi gostinsko – zabaviščna dejavnost, kmetijska mehanizacija, v času gradbenih del pa gradbena mehanizacija. Pomemben vir hrupa predstavlja tudi vojaško vadišče Poček, kjer sicer prihaja do obremenjenosti s hrupom zaradi vojaških vaj, je pa vadbišče oddaljeno od poselitvenih območij. Glavne vire hrupa na območju občine Postojna predstavljajo avtocestni odsek A1 Unec – Postojna, odsek hitre ceste pri Razdrtem H4, odsek glavne ceste G1 Postojna – Pivka ter odsek regionalne ceste Postojna - Razdrto.</p> <p>V mestu Postojna se nahajata dva glavna prireditvena prostor – Titov Trg ali parkirišče pred PTC Primorka, ki imata za posledico emisije hrupa. Prireditveni prostori so predvsem posledica turizma in so najbolj pogosto v uporabi v občini v poletnih mesecih ali ob večjih praznovanjih (praznovanje novega leta, občinski praznik itd.). Uredba o načinu uporabe zvočnih naprav, ki na shodih in prireditvah povzročajo hrup (Ur. l. RS, št. 118/05) opredeljuje prireditveni prostor kot območje na prostem, določeno v prostorskih aktih občine za občasno izvajanje prireditev oziroma shodov, ali območje javnih površin, ki je primerno za potek oziroma izvajanje shoda ali prireditve na prostem.</p> <ul style="list-style-type: none"> • dvigovanje okoljske osveščenosti (uporaba okolju prijaznih sredstev z namenom zmanjševanja hrupa – kolo, skiro itd.) • manjše vznemirjanje živali • v višku sezone pride do večje obremenitve prometnic in posledično večjega hrupa in onesnaženosti • v višku sezone je več prireditev na prostem, ki povzročijo dodaten hrup 	

Tema	1.5: Popis turističnih zmogljivosti in virov (opišite glavne vire in vrednote)	1.6: Analiza vplivov turizma (glavni vplivi turizma – trenutni in pričakovani v naslednjih 2-4 letih)	Politike, zaščita in upravljanje, s katerimi zagotavljate trajnost naslednjih 2-4 leta
B2. Svetloba (3.2 Svetlobno onesnaženje)	<i>Navedite glavne vire svetlobe (</i>	<i>Navedite izzive na področju svetlobnega onesnaževanja, povezane s turizmom</i>	<i>Pojasnite, kako naslavlja glavne izzive in tveganja. Ocenite, ali je zaščita pred svetlobnim onesnaženjem zadostna.</i>
	<p>Glede na obstoječe površine gospodarskih in obrtnih območij v občini Postojna se v sklopu proizvodnih objektov nahajajo zunanje površine, ki so osvetljene (gospodarske in obrtne cone Prestranek, Epic in Veliki otok). Prav tako na območju občine najdemo javno infrastrukturo, ki je opremljena z javno razsvetljavo.</p> <p>Predjamski grad že nekaj let ni več osvetljen ponoči, kar po eni strani zbuja slabo voljo pri obiskovalcih, vendar ima blagodejen vpliv na habitat netopirjev, ki živijo v Jami pod gradom in za lokalno prebivalstvo okoliških vasi.</p>	<p>Pozitivni vplivi turizma:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dvigovanje okoljske osveščenosti • zmanjševanje stroškov • manjše vznemirjanje živali (manjše nočno osvetljevanje) • izboljšanje infrastrukture • trajnostne rešitve • promocija kulture in dediščine • zniževanje stroškov • varnost in dostopnost <p>Negativni vplivi turizma:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dodatno svetlobno onesnaženje • motnje ekosistemov • estetski in kulturni vpliv (pretirana ali neustrezna osvetlitev lahko uniči avtentičnost kraja in zmanjša kulturno vrednost, še posebej pri zgodovinskih znamenitostih) • pritisk na lokalne skupnosti (nekateri kraji so osvetljeni bolj zaradi turistov kot zaradi potreb prebivalcev, kar lahko vodi do konflikta interesov) 	<p>Lokalni energetski koncept občine Postojna, 2012</p> <p>Ostala veljavna zakonodaja RS.</p>
B3. Kakovost vode (3.6 Spremljanje kakovosti vode)	<i>Navedite kopalne vode v destinaciji.</i>	<i>Navedite pozitivne in negativne vpliva turizma na kakovost kopalnih voda.</i>	<i>Opišite, kako je zagotovljena kakovost kopanih voda: + z zakoni ali pravilniki + z managementom ali reguliranjem dostopa</i>
	<p>V destinaciji nimamo kopalnih voda.</p> <p>Spodnja Pivka, kamor spada občina Postojna, je zaokrožena in v marsičem močno individualizirana pokrajina, vendar ne pripada samo enemu samemu porečju niti ne enemu samemu povodju. Reka Pivka je izvirni krak Ljubljane in</p>	<p>Pozitivni vplivi turizma:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izboljšanje infrastrukture za oskrbo z vodo – razvoj turističnih destinacij pogosto vključuje izboljšave v infrastrukturi, kot so vodovodi, čistilne naprave in sistemi za upravljanje odpadnih voda, kar lahko koristi tudi lokalnim prebivalcem. 	<p>Varstvo vodnih virov za javno oskrbo s pitno vodo opredeljuje Zakon o vodah (Ur. l. 67/2002).</p> <p>V občini Postojna so območja varstva vodnih virov, ki so bila določena na podlagi Odloka o zaščitnem območju vodnega izvira Malni in vodnega zajetja pri Planini pri</p>

Tema	1.5: Popis turističnih zmogljivosti in virov (opišite glavne vire in vrednote)	1.6: Analiza vplivov turizma (glavni vplivi turizma – trenutni in pričakovani v naslednjih 2-4 letih)	Politike, zaščita in upravljanje, s katerimi zagotavljate trajnost naslednjih 2-4 leta
	<p>sodi v Črnomorsko povodje. Porečju Vipave (Jadransko povodje) pripadajo potok Lokva, ki ponikne pod Predjamskim gradom, Belska voda ter Šmihelske in Stranske Ponikve. V porečje Reke (jadransko povodje) se podzemeljsko odteka potok Rakulščica z manjšimi pritoki.</p> <p>V občini Postojna prevladuje kraški vodonosnik z apnenčasto podlago, kar omogoča podzemno pretakanje voda preko razširjenih razpok in kanalov v različnih smereh proti izvirom na obrobju. Na zahodnem delu doline Pivke se stika s flišnimi kamninami in mlajšimi rečnimi nanosi, ki zaradi svoje slabše prepustnosti predstavljajo lokalno hidrološko pregrado in povzročijo površinski tok. Debelina nanosov je majhna, pod njim se namreč sklenjeno še naprej razteza kraški vodonosnik vse do Vipavske doline. Voda se razteka proti izvirom na Planinskem polju (Malenščica, Unica, Škratovka) in v Rakovem Škocjanu (Kotlič, Prunkovec), proti izvirom Vipave v Vipavski dolini ter proti kraškimi izvirom ob reki Pivki. Vode na območju južno od izvirov Pivke deloma odtekajo proti izvirom v povodju reke Reke.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kakovost pitne vode je dobra. V letu 2022 in 2023 je bila skoraj 100% odvzetih vzorcev skladnih z določili Pravilnika o pitni vodi. • Kemijsko stanje površinskih voda je bilo v letu 2023 ocenjeno kot dobro. Ravno tako tudi trend zadnjih 5 let. • Iz rezultatov poročil preskušanj pitne vode na vodovodnem sistemu Postojna – Pivka vseh oskrbovalnih območjih je mogoče povzeti, da je priprava pitne vode s strokovnim delom in požrtvovalnostjo zaposlenih ustrezna in zadošča zahtevam pravilnika. K stabilni pripravi ter varni in kakovostni distribuciji pitne vode je pripomogla uresničitev pomembnega 	<ul style="list-style-type: none"> • Ozaveščanje o varstvu vodnih virov - turizem lahko spodbuja izobraževanje o pomembnosti čistih vodnih virov, saj obiskovalci in organizatorji dogodkov pogosto zahtevajo trajnostne prakse. • Finančna sredstva za ohranjanje vode - turizem lahko zagotovi prihodke za projekte, kot so čiščenje vodnih teles, zaščita izvirov pitne vode in raziskave trajnostnega upravljanja z vodo. <p>Negativni vplivi turizma:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prekomerna poraba vode - turisti pogosto porabijo več vode kot lokalni prebivalci, še posebej v hotelih, bazenih in golf igriščih, kar lahko privede do pomanjkanja vode za lokalno skupnost. • Onesnaženje vodnih virov - nepravilno ravnanje z odpadnimi vodami iz turističnih objektov (npr. odtoki iz hotelov ali čolnov) lahko onesnaži reke, jezera in morja, kar škoduje ekosistemom in lokalnim prebivalcem. • Povečanje odpadkov - turizem povečuje količino odpadkov, ki lahko končajo v vodnih virih, še posebej plastika in kemikalije (npr. sredstva za sončenje). • Pritisk na naravne vodne vire - na območjih z naravnimi vodnimi viri (npr. slapovi, izvori pitne vode) lahko množični turizem povzroči degradacijo okolja, kar negativno vpliva na kakovost vode. • Slaba infrastruktura za odpadne vode - če turistične destinacije nimajo ustreznih čistilnih naprav, se lahko odpadne vode neprečiščene izlivajo v okolje. 	<p>Rakeku (Ur. list, št. 13/71), Odloka o varstvenih pasovih Nanoških vodnih virov in ukrepih za zavarovanje kakovosti in količin pitnih voda (Ur. list, št. 37/97) ter Odloka o varstvu krajevnih vodnih virov v Občini Postojna (Ur. list, št. 50/98).</p>

Tema	1.5: Popis turističnih zmogljivosti in virov (opišite glavne vire in vrednote)	1.6: Analiza vplivov turizma (glavni vplivi turizma – trenutni in pričakovani v naslednjih 2-4 letih)	Politike, zaščita in upravljanje, s katerimi zagotavljate trajnost naslednjih 2-4 leta
	<p>infrastrukturnega projekta, ki se je zaključil v sredini leta 2018 (več kot 41 milijonov evrov vreden projekt za oskrbo s pitno vodo za cca 21.000 prebivalcev).</p> <ul style="list-style-type: none"> • V jesenskem času je surovo načrpana voda bolj obremenjeno z raztopljenimi organskimi snovmi. • Analize težkih kovin v vodi ustrezajo kriterijem dobrega kemijskega stanja. • Kemijsko stanje podzemnih voda je v vseh parametrih dobro. Nobeden izmed kontroliranih parametrov ne presega mejnih vrednosti niti ga ni mogoče zaznati kot problematičnega. Vrednosti so zelo nizke in iz poročil vzorčenja pitne vode je mogoče razbrati, da se vrednosti posameznih kontroliranih parametrov gibljejo pod detekcijo kalibrirane oz. akreditirane vrednosti merilnika. Kar se ocenjuje le kot prisotno v sledeh. 		
B5 Odpadne vode (3.7 Čiščenje odpadnih voda)	<i>Opišite, kako poteka postopek čiščenja odpadnih voda.</i>	<i>Navedite izzive na področju čiščenja odpadnih voda, povezane s turizmom.</i>	<i>Pojasnite, kako naslavljate glavne izzive in tveganja. Ocenite, ali je ravnanje z odpadnimi vodami ustrezno.</i>
	<p>Kanalizacijsko omrežje v mestu Postojna je vzpostavljeno, tako da se bodo novi objekti lahko nanj priključili in ne bo prihajalo do nekontroliranega odtoka v podtalnico. Obstoječa čistilna naprava v Stari vasi je kapacitete 15.000 PE in je polno obremenjena. Že v fazi projektiranja je bila predvidena njena razširitev, tako da se v primeru novogradenj na območju mesta Postojna razširitev lahko tudi izvede.</p> <p>V občini se nahajata 2 čistilni napravi nad 50PE v lasti Občine. Prva čistilna naprava CČN Postojna 21.000 PE in druga KČN Hruševje za 400PE.</p>	<p>Pozitivni vplivi turizma:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izboljšanje infrastrukture za oskrbo z vodo – razvoj turističnih destinacij pogosto vključuje izboljšave v infrastrukturi, kot so vodovodi, čistilne naprave in sistemi za upravljanje odpadnih voda, kar lahko koristi tudi lokalnim prebivalcem. • Ozaveščanje o varstvu vodnih virov - turizem lahko spodbuja izobraževanje o pomembnosti čistih vodnih virov, saj obiskovalci in organizatorji dogodkov pogosto zahtevajo trajnostne prakse. • Finančna sredstva za ohranjanje vode - turizem lahko zagotovi prihodke za projekte, kot so čiščenje vodnih teles, zaščita izvirov pitne vode in raziskave trajnostnega upravljanja z vodo. 	<p>Ravnanje z komunalnimi odpadnimi in padavinskimi vodami je predpisano z veljavno zakonodajo.</p> <p>Uredba o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih vod v vode in javno kanalizacijo (Ur. l. RS, št. 47/05, 45/07).</p>

Tema	1.5: Popis turističnih zmogljivosti in virov (opišite glavne vire in vrednote)	1.6: Analiza vplivov turizma (glavni vplivi turizma – trenutni in pričakovani v naslednjih 2-4 letih)	Politike, zaščita in upravljanje, s katerimi zagotavljate trajnost naslednjih 2-4 leta
	<p>V letu 2023 se je na čistilni napravi čistilo 991644 m3 odpadne vode. Povprečna učinkovitost čiščenja po vrednosti KPK znaša 95,53 %.</p> <p>Največja ČN je CČN Postojna in ima terciarno stopnjo čiščenja. Kapacitete ČN so zadostne tudi za v prihodnje.</p> <p>V občini je 5 zavezancev za izvajanje obratovalnega monitoringa industrijskih odpadnih voda (podatki leto 2023), od tega se industrijska odpadna voda odvaja na komunalno čistilno napravo CČN Postojna iz 5 industrijskih naprav.</p> <p>Večji onesnaževalci: Liv Hidravlika in kolesa, d.o.o. - kovinsko predelovalna panoga, Postojnske mesnine - klavniške odpadne vode, Publicus Ljubljana - deponijske odpadne vode, Zdravstveni dom dr. Franca Ambrožiča Postojna in Bolnišnica Postojna; industrijske odpadne vode predstavljajo skupaj 3% glede na prodano vodo, oziroma 1% glede na vso očiščeno vodo.</p>	<p>Negativni vplivi turizma:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prekomerna poraba vode - turisti pogosto porabijo več vode kot lokalni prebivalci, še posebej v hotelih, bazenih in golf igriščih, kar lahko privede do pomanjkanja vode za lokalno skupnost. • Onesnaženje vodnih virov - nepravilno ravnanje z odpadnimi vodami iz turističnih objektov (npr. odtoki iz hotelov ali čolnov) lahko onesnaži reke, jezera in morja, kar škoduje ekosistemom in lokalnim prebivalcem. • Povečanje odpadkov - turizem povečuje količino odpadkov, ki lahko končajo v vodnih virih, še posebej plastika in kemikalije (npr. sredstva za sončenje). • Pritisk na naravne vodne vire - na območjih z naravnimi vodnimi viri (npr. slapovi, izvori pitne vode) lahko množični turizem povzroči degradacijo okolja, kar negativno vpliva na kakovost vode. • Slaba infrastruktura za odpadne vode - če turistične destinacije nimajo ustreznih čistilnih naprav, se lahko odpadne vode neprečiščene izlivajo v okolje. 	
B6 Ravnanje z odpadki (3.8/3.9 Zmanjševanje, ločevanje in predelava odpadkov)	<i>Opišite postopek ravnanja z odpadki (zbiranje, ločevanje, predelava oz. ponovna uporaba).</i>	<i>Navedite izzive na področju ravnanja z odpadki, povezane s turizmom.</i>	<i>Pojasnite, kako naslavljate glavne izzive in tveganja. Ocenite, ali je ravnanje z odpadki ustrezno.</i>
	<p>Podjetje PUBLICUS, d.o.o. izvaja v občini Postojna gospodarsko javno službo ravnanja z odpadki.</p> <p>www.publikus.si</p> <p>V sistem ločenega zbiranja odpadkov so vključeni vsi povzročitelji odpadkov (gospodinjstva, podjetja in ostali ter</p>	<p>Pozitivni vplivi turizma:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spodbujanje boljšega ravnanja z odpadki -razvoj turističnih destinacij pogosto zahteva izboljšanje infrastrukture za zbiranje, recikliranje in odlaganje odpadkov, kar koristi tudi lokalnim prebivalcem. 	<p>Odlok o zbiranju in obdelavi določenih vrst komunalnih odpadkov ter odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov v Občini Postojna (Uradni list RS, št. 69/19).</p>

Tema	1.5: Popis turističnih zmogljivosti in virov (opišite glavne vire in vrednote)	1.6: Analiza vplivov turizma (glavni vplivi turizma – trenutni in pričakovani v naslednjih 2-4 letih)	Politike, zaščita in upravljanje, s katerimi zagotavljate trajnost naslednjih 2-4 leta
	<p>organizatorji prireditve), ločevanje odpadkov je obvezno tako za gospodinjstva kot tudi za pravne osebe, industrijo, javne ustanove, gostinske obrate, lokale, turistične ustanove, hotele, kmečke turizme in posledično za vse obiskovalce in turiste. Zanje veljajo enaka pravila ločevanja odpadkov.</p> <p>Ločeno zbrane odpadke gospodinjstva odlagajo v zabojnike na svojih zbirnih mestih in na ekoloških otokih (ti so opremljeni z zabojniki za papir, embalažo in steklo,) medtem ko koncesionar s ostalimi povzročitelji iz gospodarstva, gostinstva, turizma in drugimi sklepa pogodbe o ravnanju z odpadki in jih oskrbi z ustreznimi zabojniki za ločevanje odpadkov in te potem redno prazni. V času turistične sezone te zabojnike po potrebi tudi ustrezno povečuje.</p> <p>Za obiskovalce in turiste so po mestu nameščeni tudi koši za ločeno zbiranje papirja, plastike in ostanka komunalnih odpadkov ter ločeni koši za pasje iztrebke. Prav tako velja pravilo ločenega zbiranja odpadkov na javnih prireditvah. Občina in koncesionar redno opozarjata na problematiko in na različne načine skrbita za osveščanje občanov.</p> <p>V letu 2022 je bilo v občini Postojna zbranih 378 kg komunalnih odpadkov na prebivalca, to je 17 kg več kot v celotni Sloveniji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Povečanje ozaveščenosti o pravilnem ravnanju z odpadki - turisti in lokalne skupnosti postajajo bolj ozaveščeni o potrebi po zmanjševanju odpadkov, predvsem v destinacijah, kjer se promovira trajnostni turizem. Spodbuda za recikliranje in ponovno uporabo - turistične destinacije pogosto uvajajo programe recikliranja in zmanjševanja odpadkov, da bi ohranile privlačnost krajev in zmanjšale negativne vplive na okolje. Finančna sredstva za okoljske projekte - sredstva iz turizma se lahko uporabijo za projekte čiščenja narave in odstranjevanja odpadkov, kar izboljša splošno stanje okolja. <p>Negativni vplivi turizma:</p> <ul style="list-style-type: none"> Povečanje količine odpadkov - večji obisk turistov pogosto povzroči drastično povečanje odpadkov, kar lahko preobremeni lokalno infrastrukturo za ravnanje z odpadki. Nepravilno odlaganje odpadkov - na turističnih območjih se pogosto pojavlja problem nepravilno odloženih odpadkov, kot so plastika, embalaža in organski odpadki, ki lahko onesnažijo okolje. Onesnaževanje naravnih območij – na plažah, v gozdovih in gorah se pogosto kopičijo smeti, kar ogroža lokalno floro in favno ter zmanjša privlačnost krajev. Prekomerna uporaba embalaže in plastike – turisti pogosto uporabljajo izdelke za enkratno uporabo, kot so platenke, plastični pribor in embalaža, kar poveča količino težko razgradljivih odpadkov. Slaba infrastruktura za ravnanje z odpadki - še posebej v manj razvitih turističnih destinacijah lahko pomanjkanje sistemov za zbiranje in recikliranje odpadkov povzroči resne okoljske težave. 	<p>Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o zbiranju in obdelavi določenih vrst komunalnih odpadkov ter odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov v Občini Postojna (Uradni list RS, št. 46/20).</p> <p><u>Pravilnik o sofinanciranju ravnanja z azbestnimi odpadki v Občini Postojna</u></p> <p><u>Javni razpis za sofinanciranje ravnanja z azbestnimi odpadki v Občini Postojna (2021)</u></p>

Tema	1.5: Popis turističnih zmogljivosti in virov (opišite glavne vire in vrednote)	1.6: Analiza vplivov turizma (glavni vplivi turizma – trenutni in pričakovani v naslednjih 2-4 letih)	Politike, zaščita in upravljanje, s katerimi zagotavljate trajnost naslednjih 2-4 leta
		<ul style="list-style-type: none"> Sezonske obremenitve – med turistično sezono se količina odpadkov nenadno poveča, kar pogosto preseže zmogljivosti lokalnih sistemov za upravljanje z odpadki. 	
B7. Zelena energija (3.16 Nižanje rabe energije; 3.17 Obnovljivi viri energije)	<p><i>Opišite, kateri obnovljivi viri energije (OVE) so v destinaciji na voljo in v kolikšni meri se uporabljajo. Ocenite razmerje med rabo fosilnih goriv in obnovljivih virov energije.</i></p>	<p><i>Navedite izzive, povezane s turizmom, še posebej, če je zaradi turizma raba energije znatno višja (npr. klimatske naprave, grelci na terasah, skuterji, e-kolesa ...).</i></p>	<p><i>Pojasnite, kako naslavljate glavne izzive in tveganja. Ocenite, ali je pridobivanje energije iz OVE zadostno.</i></p>
	<p>Z energetske sanacije javnih stavb v preteklih letih se je izboljšalo upravljanje in vzdrževanje energetskih sistemov na način, da se izboljša energetska učinkovitost ob znižanih vloženi sredstvih, zagotovili nemoteno delovanje ogrevalnih in ostalih energetskih sistemov ter s tem toplotno ugodje v kurilni sezoni in kar najbolj izboljšati delovanje hladilnih sistemov.</p> <p>https://www.postojna.si/objava/142374 https://www.postojna.si/objava/157694</p> <p>V občini Postojna imamo tudi dve vetrni elektrarni. Občina leži na stiku mediteranskega in celinskega podnebja in na območju pod Nanosom so idealne geografke razmere za nastanek vetra, zato je bila v Razdrtem leta 2014 postavljena druga vetrna elektrarna v Sloveniji in le slabih 5 kilometrov stran tudi prva vetrna elektrarna v Dolenji vasi.</p> <p>Vetrna elektrarna v Razdrtem deluje uspešno in po proizvodnji lahko napaja do 600 gospodinjstev z letno porabo električne energije, kar predstavlja pet odstotkov potreb po električni energiji v Občini Postojna. Poleg dolgotrajnih postopkov pri umeščanju vetrnih elektrarn v</p>	<p>Pozitivni vplivi turizma:</p> <ul style="list-style-type: none"> dvigovanje okoljske osveščenosti odlična vidnost neba v nočnem času manjše vznemirjanje živali (manjše nočno osvetljevanje) zniževanje stroškov zmanjšane emisij ogljikovega dioksida <p>Negativni vplivi turizma:</p> <ul style="list-style-type: none"> dodatno svetlobno onesnaženje (zaradi večjega prihoda turistov) več prireditev, ki povzročajo dodaten hrup večja obremenitev prometnic in posledično večji hrup in onesnaženost 	<p>Lokalni energetski koncept občine Postojna, 2012 Ostala veljavna zakonodaja RS.</p>

Tema	1.5: Popis turističnih zmogljivosti in virov (opišite glavne vire in vrednote)	1.6: Analiza vplivov turizma (glavni vplivi turizma – trenutni in pričakovani v naslednjih 2-4 letih)	Politike, zaščita in upravljanje, s katerimi zagotavljate trajnost naslednjih 2-4 leta
	<p>prostor obstaja še bojazen ljudi, ker problematike ne poznajo, in zadržanost naravovarstvenikov zaradi ohranjanja posameznih vrst ptic. Občinski prostorski načrt Občine Postojna na območju pod Nanosom dopušča umestitev še dveh dodatnih enomegavatnih vetrnih elektrarn, vendar je želja občine, da bi umestila od štiri do pet štirimegavatnih, ki bi zagotovile, da bi bila občina povsem energetske povsem samozadostna. Zaenkrat slednje še ni realizirano.</p> <p>Občina Postojna v letu 2024 (predviden zaključek 1.4.2028) sodeluje v projektu Green4HEAT, ki bo omogočil izvajanje večplastnega pristopa, ki obravnava vse dele »trikotnika javni organi-civilna družba-podjetja«, da bi pospešili sprejemanje inovativnih rešitev z nizkimi emisijami pri ločenem ogrevanju in hlajenju ter zmanjšali ogljični odtis sektorja, spodbudili zeleno rast in omejitev odvisnosti regij EU od uvoženih fosilnih goriv.</p> <p>V ta namen bodo partnerji izboljšali svoje politike teritorialnega razvoja, da bi spodbudili:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vzpostavitev večsektorskih sinergij in shem za podporo izrabe nizkokakovostnih virov energije in toplote ter elektrifikacije sektorja. • Širjenje državljskih pobud na področju daljinskega ogrevanja in večja vključenost civilne družbe v blažitev podnebnih sprememb. • Zelene naložbe in uvedba trajnostnih tehnologij pri ogrevanju in hlajenju • Uskladitev politik prostorskega načrtovanja (npr. rabe zemljišč) z obratovalnimi zahtevami toplotnih omrežij. 		

Tema	1.5: Popis turističnih zmogljivosti in virov (opišite glavne vire in vrednote)	1.6: Analiza vplivov turizma (glavni vplivi turizma – trenutni in pričakovani v naslednjih 2-4 letih)	Politike, zaščita in upravljanje, s katerimi zagotavljate trajnost naslednjih 2-4 leta
	Občina Postojna bo v tem projektu dopolnila nov Lokalni energetski koncept s potrebno investicijsko dokumentacijo, ki bo služila kot podlaga za nadaljnja vlaganja v zeleno energijo.		
C. Kultura			
C1. Nepremična dediščina (4.1 Nepremična kulturna dediščina; 4.2 Upravljanje vplivov turizma na kulturo)	<i>Navedite osrednje enote nepremične kulturne dediščine.</i>	<i>Navedite pozitivne in negativne vpliva turizma na nepremično kulturno dediščino.</i>	<i>Opišite, kako je osrednja nepremična kulturna dediščina zavarovana: + z zakoni ali pravilniki + z managementom ali reguliranjem dostopa Ocenite, ali je osrednja nepremična kulturna dediščina za obdobje naslednjih 2-4 let ustrezno zavarovana.</i>
	<p>Nepremična kulturna dediščina, kot so gradovi, cerkve, zgodovinska središča mest, mostovi, arheološka najdišča, ima ključno vlogo pri razvoju lokalne skupnosti in turizma zaradi svojih številnih koristi, ki presegajo zgolj estetski vidik.</p> <p>Izredno pomembna je za ohranjanje identitete in kulture, saj predstavlja zgodovinski in kulturni spomin kraja, kar krepi občutek pripadnosti prebivalcev. Ohranja lokalne tradicije, običaje in zgodovinske zgodbe, ki so bistveni za kulturno bogastvo skupnosti. Ima izobraževalno vrednost, saj se lahko lokalno prebivalstvo, zlasti mladi, skozi dediščino učijo o svoji preteklosti, kar povečuje njihovo zavedanje in spoštovanje do kulture. Ohranjanje in obnova dediščine pogosto vključuje lokalno prebivalstvo, kar ustvarja priložnosti za sodelovanje in krepitev medsebojnih vezi, poleg tega pa obnova in vzdrževanje nepremične kulturne dediščine ustvarja delovna mesta, spodbuja lokalne obrtnike in povečuje povpraševanje po lokalnih storitvah.</p>	<p>Pozitivni vplivi turizma:</p> <ul style="list-style-type: none"> • učinkovita, skupna promocija krajev na avtohton način • povezovanje lokalne skupnosti, krepitev socialnega kapitala • pridobljena finančna sredstva za ureditev in ohranjanje kulturne dediščine • vzdrževanje, ohranjanje in obnavljanje dediščine ter preprečevanje njene ogroženosti • zagotavljanje javne dostopnosti dediščine ter omogočanje njenega proučevanja in raziskovanja • dvigovanje ozaveščenosti <p>Negativni vplivi turizma:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sprememba in izguba lokalne identitete ter vrednot (kot posledica prilagajanja tradicij modernim zahtevam turizma) 	<p>Zakon o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 – ZNOrg)</p> <p>Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti na območju občine Postojna, Uradne objave (Primorske novice), št. 29/84-337, Ur.l. RS, št. 30/91-1261</p>

Tema	1.5: Popis turističnih zmogljivosti in virov (opišite glavne vire in vrednote)	1.6: Analiza vplivov turizma (glavni vplivi turizma – trenutni in pričakovani v naslednjih 2-4 letih)	Politike, zaščita in upravljanje, s katerimi zagotavljate trajnost naslednjih 2-4 leta
	<p>Poleg tega ima velik pomen tudi za razvoj turizma, saj je kulturna dediščina ena glavnih turističnih atrakcij, ponuja edinstvena doživetja, ki pritegnejo tako domače kot tuje obiskovalce. Znamenitosti, kot so gradovi, muzeji in zgodovinske stavbe, ustvarjajo neponovljive turistične destinacije. Kulturni turizem temelji na avtentičnosti in je pogosto manj invaziven kot masovni turizem, kar spodbuja trajnostni razvoj. Skozi dediščino se promovirajo lokalne vrednote, obrti, kulinarika in umetnost, kar krepi edinstvenost destinacije. Priljubljene dediščinske lokacije pogosto postanejo simboli krajev in privabljajo medijsko pozornost ter investicije. Nepremična kulturna dediščina spodbuja razvoj drugih oblik turizma, kot so kulturni festivali, tematski dogodki, delavnice in vodeni ogledi.</p> <p>Popis nepremične kulturne dediščine v občini Postojna: 45 arheoloških najdišč, 39 cerkva, 5 župnišč, 74 domačij in hiš, 7 kašč in zidanic, 5 vil, 3 palače, 6 mlinov, 3 šole, 10 gradov, 1 vojašnica, 2 bolnišnici, 2 kapeli, 27 spomenikov, 26 kapelic, 23 križev, 8 drugih objektov in naprav, 33 naselij in delov.</p>		
C2. Nesnovna dediščina (4.4 Živa dediščina, 4.5 Spoštovanje avtentičnosti)	<i>Navedite in na kratko opišite živo dediščino.</i>	<i>Navedite pozitivne in negativne vpliva turizma na nesnovno dediščino.</i>	<i>Opišite, kako je živa dediščina zavarovana:</i> + z zakoni ali pravilniki + z managementom ali reguliranjem dostopa <i>Ocenite, ali je živa dediščina za obdobje naslednjih 2-4 let ustrezno zavarovana.</i>
	Na območju Občine Postojna nimamo nobenega primera registrirane nesnovne kulturne dediščine, vendar imamo občani Občine Postojna kljub temu spoštljiv odnos do nesnovne kulturne dediščine.	Pozitivni vplivi turizma: <ul style="list-style-type: none"> • učinkovita, skupna promocija krajev na avtohton način • povezovanje lokalne skupnosti, krepitev socialnega kapitala • pridobljena finančna sredstva za ureditev in ohranjanje kulturne dediščine 	Zakon o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 – ZNOrg) Unescova Konvencija o varovanju nesnovne kulturne dediščine iz leta 2003.

Tema	1.5: Popis turističnih zmogljivosti in virov (opišite glavne vire in vrednote)	1.6: Analiza vplivov turizma (glavni vplivi turizma – trenutni in pričakovani v naslednjih 2-4 letih)	Politike, zaščita in upravljanje, s katerimi zagotavljate trajnost naslednjih 2-4 leta
	<p>Predvsem na podeželju se nekateri običaji še vedno ohranjajo ter celo oživljajo, kot npr. ohranjanje starih kmečkih opravil-košnja po starem, prireditve gozdar kmet nekoč in danes, furmanski praznik, zborovsko petje itd.. Občina vse te prireditve sofinancira na podlagi razpisa za sofinanciranje delovanja društev.</p> <p>Prireditve, na katerih se predstavlja in ohranja nesnovna dediščina, so v Postojni dobro zastopane. Za tovrstne prireditve je poleg dobre organizacije potrebno tudi znanje o običajih in navadah, ki so se odvijali nekoč in se danes predstavljajo kot dediščina tega prostora. Za to so zaslužni posamezniki in društva, ki si prizadevajo za kulturni kapital, da se ga ohrani, predstavi in ceni.</p>	<ul style="list-style-type: none"> vzdrževanje, ohranjanje in obnavljanje dediščine ter preprečevanje njene ogroženosti zagotavljanje javne dostopnosti dediščine ter omogočanje njenega proučevanja in raziskovanja dvigovanje ozaveščenosti <p>Negativni vplivi turizma:</p> <ul style="list-style-type: none"> sprememba in izguba lokalne identitete ter vrednot (kot posledica prilagajanja tradicij modernim zahtevam turizma) 	
D. Družba			
D1. Lokalna skupnost (5.15 Družbeno-kulturni vplivi turizma; 5.16 Izkoriščanje nepremičnin)	<p><i>Ocenite</i></p> <p><i>a) razmerje med obiskovalci in prebivalci na vrhu turistične sezone oz. v najbolj obremenjenih terminih,</i></p> <p><i>b) % nepremičnin, ki so na voljo za kratkoročni najem.</i></p>	<p><i>Navedite pozitivne in negativne vplive turizma na lokalno skupnost.</i></p>	<p><i>Pojasnite, kako naslavlja glavne izzive in tveganja. Ocenite, ali vlada sinergija med lokalno skupnostjo in obiskovalci.</i></p>
	<p>Sredi leta 2024 je imela občina Postojna 17.672 prebivalcev, v mesecu juliju pa je bilo v občini 18.188 gostov, v avgustu pa 23.917 gostov.</p> <p>V mesecu juliju je bila naprimer zasedenost 43,9%, v mesecu avgustu pa 57,4%, se pravi, da je še kar nekaj manevrskega prostora za najem.</p> <p>Sredi leta 2024 je imela občina 17.672 prebivalcev (od tega 47,6% žensk in 52,4% moških), povprečne starosti 42,8 leta. Po številu prebivalcev se je med slovenskimi občinami</p>	<p>Pozitivni vplivi turizma:</p> <ul style="list-style-type: none"> Gospodarske koristi - turizem ustvarja nova delovna mesta v hotelirstvu, restavracijah, prevozu, trgovinah in drugih sektorjih, kar izboljša življenjski standard prebivalcev. Spodbudi razvoj lokalnega podjetništva, kot so prodaja lokalnih izdelkov in storitev. Zaradi potreb turistov se izboljša infrastruktura, kot so ceste, bolnišnice, vodovod, elektrika in javni prevoz, kar koristi tudi lokalnemu prebivalstvu. Stik z različnimi kulturami poveča kulturno zavest in razumevanje mednarodnih običajev. Turizem lahko 	<p>Spodbujanje razvoja lokalnega podjetništva, predvsem v smeri turizma.</p> <p>Kulturna izmenjava in ponos.</p> <p>Razvoj infrastrukture.</p> <p>Priliv sredstev za lokalne skupnosti.</p> <p>Pomembno je ozaveščanje lokalne skupnosti o pomenu turizma in strpnosti zaradi prenasičenosti, drugačnosti itd.</p>

Tema	1.5: Popis turističnih zmogljivosti in virov (opišite glavne vire in vrednote)	1.6: Analiza vplivov turizma (glavni vplivi turizma – trenutni in pričakovani v naslednjih 2-4 letih)	Politike, zaščita in upravljanje, s katerimi zagotavljate trajnost naslednjih 2-4 leta
	<p>uvrstila na 26. mesto. Na kvadratnem kilometru površine občine je živel povprečno 65,5 prebivalcev; torej je bila gostota naseljenosti tu manjša kot v celotni državi (104,8 prebivalca na km²). Gibanje prebivalstva je pozitivno, indeks povečanja 2020 od leta 2010 je 4,9%.</p> <p>Število prebivalcev v občini Postojna počasi in vztrajno narašča, z izjemo leta 2019, ko je bil upad za 0,1%. Število prebivalcev v letu 2024 je v primerjavi z letom 2010 za 12,7% več.</p>	<p>spodbudi lokalne prebivalce, da ohranjajo in promovirajo svojo kulturno dediščino, kar krepi njihov ponos.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prihodki iz turizma se lahko uporabijo za projekte, kot so izobraževanje, zdravstvene storitve in varstvo okolja, ki izboljšujejo kakovost življenja. • Spodbujanje razvoja storitev - povečanje povpraševanja turistov vodi k izboljšanju kakovosti lokalnih storitev, kar koristi tudi prebivalcem. <p>Negativni vplivi turizma:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Povišanje življenjskih stroškov - turizem pogosto poveča cene nepremičnin, hrane in osnovnih storitev, kar lahko oteži življenje lokalnih prebivalcev, zlasti za revnejše sloje. • Preobremenjenost infrastrukture - prekomerno število turistov lahko obremeni lokalno infrastrukturo, kot so ceste, zdravstvene storitve in vodovodni sistemi, kar zmanjša dostopnost za prebivalce. • Gentrifikacija - turistična povpraševanja pogosto spodbujajo prenovo in spremembo mestnih središč, kar lahko iz lokalnih skupnosti izrine dolgotrajne prebivalce. • Kulturna erozija - za ugajanje turistom se lahko lokalna kultura komercializira, kar vodi do izgube avtentičnosti in tradicionalnih vrednot. • Sezonska odvisnost - veliko delovnih mest, povezanih s turizmom, je sezonskih, kar pomeni nestabilne prihodke za lokalne delavce. • Onesnaževanje in okoljski vplivi - povečano število turistov vodi do več odpadkov, hrupa in onesnaževanja, kar negativno vpliva na kakovost življenja prebivalcev. • Tenzije med turisti in prebivalci - prekomerni turizem lahko povzroči konflikte med lokalnimi prebivalci in turisti zaradi različnih pričakovanj, kulturnih razlik in obremenjenosti prostora. 	

Tema	1.5: Popis turističnih zmogljivosti in virov (opišite glavne vire in vrednote)	1.6: Analiza vplivov turizma (glavni vplivi turizma – trenutni in pričakovani v naslednjih 2-4 letih)	Politike, zaščita in upravljanje, s katerimi zagotavljate trajnost naslednjih 2-4 leta
E. Podjetništvo			
E1. Turistično gospodarstvo (5.12 Podpora lokalnemu podjetništvu; 5.13 Promocija lokalnih izdelkov)	<p><i>Opišite strukturo turističnega sektorja.</i></p> <p><i>Turistično dobavno verigo (gostinska ponudba, nastanitve, organizirani produkti, prevoz, dobavitelji...) ovrednotite z vidika:</i></p> <p><i>a. razmerja med malimi in velikimi turističnimi ponudniki</i></p> <p><i>b. povezovanja v (lokalna) združenja</i></p> <p><i>c. sezonskosti dejavnosti</i></p>	<p><i>Navedite pozitivne in negativne vpliva turizma.</i></p> <p><i>Primer pozitivnega vpliva turizma: Ustvarjanje dodane vrednosti skozi celotno dobavno verigo (kmetje, obrtniki, mladi podjetniki).</i></p> <p><i>Primer negativnega vpliva turizma: Velika nihanja v zaposlenosti lokalnega prebivalstva zaradi sezonskosti turistične dejavnosti.</i></p>	<p><i>Pojasnite, kako naslavljate glavne izzive in tveganja.</i></p> <p><i>Ocenite, ali vlada sinergija med zasebnim turističnim sektorjem in trajnostnim razvojem turizma.</i></p>
<i>Izpolnite za svojo destinacijo:</i>	<p>V občini Postojna se nahaja najbolj svetovno znana in hkrati tudi najbolj obiskana turistična zanimivost v Sloveniji – Postojnska jama ter seveda Predjamski grad. Družba Postojnska jama je v letu 2023 poslovala zelo uspešno in ustvarila bruto dobiček pred obdavčitvijo v višini 14,3 milijona EUR in čisti dobiček v višini 13,0 milijona EUR. Vse znamenitosti, ki jih ima v upravljanju podjetje Postojnska jama, d.d., so namreč v letu 2023 zabeležile 1.358.441 obiskov, od tega je Postojnsko jamo obiskalo 824.828 gostov. Vseh obiskovalcev je bilo 32 % več kot leta 2022 oziroma praktično enako kot v rekordnem letu 2019 (ind. 99,5). Najslabše obiskano je bilo zaradi pandemije leto 2020, ko je Postojnska jama 2020 gostila le 129.251 obiskovalcev (slabih 15% obsega iz leta 2019), skupno pa je Park Postojnske jame v letu 2020 zabeležil 253.288 obiskov, kar pomeni 18,5 % obseg v primerjavi z letom 2019. Po drugi svetovni vojni je bilo število obiskovalcev Postojnske jame manjše le v letih 1946, 1947 in 1952.</p> <p>Število obiskovalcev po posameznih znamenitostih navajamo v nadaljevanju, pri čemer v rubriko Ostalo štejemo število obiskovalcev Jame pod gradom, Pivke in Črne jame, Otoške jame ter Tajnih prostorov Hotela jama.</p> <p>Vir: Letno poročilo 2023, Park Postojnska jama</p>	<p>Pozitivni vplivi turizma:</p> <ul style="list-style-type: none"> • povečanje prihodka občinskega proračuna • povečana blaginja za lokalno prebivalstvo • lokalni gospodarski razvoj • zaposlitvene možnosti • urejena infrastruktura (tako za domače prebivalstvo, kot tuje obiskovalce) • razvoj infrastrukture - privabljanje naložb in samo izboljšanje • možnost povečanja dohodka tudi določenim dejavnostim, ki s turizmom niso neposredno povezane (športne dvorane, lokalna hrana in izdelki ...) • krepitev lokalne zavesti in skupnosti nasploh • ustvarjanje dodatne vrednosti skozi celotno dobavno verigo (kmetje, obrtniki, mladi podjetniki) • veliko število gostov brez posebne dodatne promocije (govorimo za občinski del turistične ponudbe) • promocija Slovenije na globalni ravni • možnost razvoja lokalnih, butičnih in trajnostnih storitev • promocija ruralnih krajev (v primeru dobre promocije masi obstoječih gostov) <p>Negativni vplivi turizma:</p> <ul style="list-style-type: none"> • neskladja med tradicionalno rabo zemljišč in lastninskimi pravicami 	<p>Težnje po boljšem sodelovanju med največjim ponudnikom v destinaciji in manjšimi ponudniki.</p> <p>Izobraževanja, srečanja, delavnice za ponudnike o pomenu turizma za destinacijo in lokalno gospodarstvo, o pomenu kvalitetne ponudbe, trajnostnega delovanja in ustvarjanja novih produktov z namenom podaljševanja sezone.</p> <p>Sprememba občinskega Pravilnika o dodeljevanju finančnih spodbud za pospeševanje razvoja podjetništva in turizma v Občini Postojna z namenom spodbujanja razvoja, kvalitete in trajnostnega delovanja.</p>

	<p>V občini Postojna imamo trenutno aktivnih 24 gostinskih ponudnikov, v mestu Postojna 11 ponudnikov (od tega 1 hotel), v okolici Postojne 13 gostinskih ponudnikov (od tega 1 hotel, 3 turistične kmetije in 2 okrepčevalnici).</p> <p>V občini Postojna je skupno 97 ponudnikov nastanitev, od tega 2 kampa, 5 turističnih kmetij/domačij, 5 hotelov, 2 mladinska hotela in 83 ponudnikov sob, apartmajev (ostalo).</p> <p>Nastanitvena in gostinska ponudba sta bogati in usmerjeni k različnim ciljnim skupinam, je pa v tem sektorju možno razbrati različne pristope med lokalnimi agregati ustvarjalcev turističnih ponudb. Del ponudnikov namreč stremi k ekološkemu in sonaravnemu razvoju turistične ponudbe, drugi del pa k ekonomsko donosnejšim oblikam turizma.</p> <p>Ponudba dejavnosti povezanih s turizmom se razvija vzporedno s povečevanjem obiska. V destinaciji Zeleni Kras je v registru turističnih vodnikov 34 posameznikov (podatek za leto 2023).</p> <p>Gostinski ponudniki med seboj sodelujejo v okviru Društva za gostinstvo in turizem Postojna in Pivka – v sodelovanju z njimi smo tako že tretje leto zapored izvedli Festival Kolin na Zelenem krasu in Čemaževe dneve.</p> <p>Sobodajalci niso povezani med seboj, so pa zato bolje pozezani z gosinci, saj jim zagotavljajo ponudbe hrane za svoje goste.</p> <p>V naši destinaciji je sezonskost še vedno zelo izrazita, saj je bilo v letu 2024 90,6% vseh nočitev ustvarjenih od aprila do septembra / 91,9% vseh gostov jprav tako prišlo v našo destiancijo med aprilom in spetembrom. Trend ostaja enak skozi vsa leta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nelagodje domačega prebivalstva zaradi povečanega obiska turistov • kulturna nesoglasja in vznemirjenja zaradi vedenja turistov ter domačega prebivalstva • ekonomska neenakost (dohodek iz turizma se v nezadostni meri vrača nazaj v turistični sektor, oziroma se neenakomerno porazdeli) • centralizacija turizma • neenakomerna porazdelitev prihodkov s turizma • masovni turizem, preobremenjenost okolja in infrastrukture, kar posledično vpliva na padec kvalitete življenja domačinov • zanemarjanje lokalne identitete in avtentičnosti • nezadosten razvoj (ostale) lokalne ponudbe in omejena ali ničelna promocija le te 	
--	---	--	--

E2. Ekonomski učinki (5.11 Spremljanje ekonomskih učinkov, 5.14 Spodbujanje kariere v turizmu)	<p><i>Opišite vpliv turizma na lokalno ekonomijo.</i></p> <p><i>a. ocenite ali opišite vključenost lokalnega prebivalstva v turistično dejavnost</i></p> <p><i>b. ocenite, kolikšen % turističnih podjetij je v lasti lokalnega prebivalstva</i></p> <p><i>c. ocenite, kolikšen % prebivalcev je ekonomsko odvisen od turistične panoge</i></p>	<p><i>Navedite pozitivne in negativne vpliva turizma.</i></p> <p><i>Primer pozitivnega vpliva turizma: V turističnem sektorju so trenutno na voljo številna prosta delovna mesta.</i></p> <p><i>Primer negativnega vpliva turizma: Delež prihodkov od turizma se v veliki meri odliva izven lokalne skupnosti; ekonomske koristi od turizma so posledično nizke in ne odtehtajo negativnih vplivov turizma.</i></p>	<p><i>Pojasnite, kako naslavljate glavne izzive in tveganja.</i></p> <p><i>Ocenite, ali vlada sinergija med lokalno skupnostjo in trajnostnim razvojem turizma.</i></p>
<p><i>Izpolnite za svojo destinacijo:</i></p>	<p>Lastniška struktura držbe Postojnska jama d.d – 74,9% (delnic na dan 31.12.2023) in 25,10% (delnic na dan 31.12.2023) v lastni Občina POstojna/POstojnska turizem, d.o.o., Postojna</p> <p>Vir: Letno poročilo 2023, Park Postojnska jama</p> <p>Ostala ponudba, oziroma turistična podjetja v občini Postojna so skoraj v celoti v lasti lokalnega prebivalstva.</p> <p>Velika večina turističnih ponudnikov v občini – naprimer manjši ponudniki nastanitev (z izjemo hotelov, kampov in delno tudi turističnih kmetij, se s turistično panogo ukvarjajo poleg svojih rednih zaposlitev, saj si zaradi izrazite sezone ne morejo privoščiti ukvarjati le s turistično panogo; gostinci primarno živijo od lokalnega prebivalstva (predvsem izven sezone).</p>	<p>Pozitivni vplivi turizma:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ustvarjanje delovnih mest – turizem prispeva k ustvarjanju številnih delovnih mest, tako neposredno • povečanje prihodkov lokalnih podjetij. • davčni prihodki • razvoj infrastrukture • ohranjanje kulturne dediščine <p>Negativni vplivi turizma:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sezonska narava zaposlovanja • dvig cen – zaradi povpraševanja turistov se lahko zvišajo cene nepremičnin, hrane in drugih dobrin, kar negativno vpliva na lokalne prebivalce • Odvisnost od turizma - pretirana odvisnost od turizma lahko postane problematična, če pride do krize, kar lahko ohromi lokalno ekonomijo • Neenakomerna porazdelitev prihodkov - velik del dobička pogosto poberejo večje, tuje korporacije, lokalni prebivalci pa ne dobijo enakovrednega deleža koristi. • Preobremenitev infrastrukture, kar vpliva na kakovost življenja domačinov. 	<p>Težnje po boljšem sodelovanju med največjim ponudnikom v destinaciji in manjšimi ponudniki.</p> <p>Izobraževanja, srečanja, delavnice za ponudnike o pomenu turizma za destinacijo in lokalno gospodarstvo, o pomenu kvalitetne ponudbe, trajnostnega delovanja in ustvarjanja novih produktov z namenom podaljševanja sezone.</p> <p>Sprememba občinskega Pravilnika o dodeljevanju finančnih spodbud za pospeševanje razvoja podjetništva in turizma v Občini Postojna z namenom spodbujanja razvoja, kvalitete in trajnostnega delovanja.</p> <p>Lokalna skupnost je razpeta med masovnim turizmom, ki ga prinaša Postojnska jama in Predjamski grad ter trajnostnim razvojem. Vedno več ponudnikov, pa tudi lokalno prebivalstvo kaže težnje k odmiku od masovnega turizma in fokusu na trajnostni razvoj.</p>